

Trong loạt bài về kinh tế năm 2010, một đề tài không thể thiếu chính là tình hình kinh tế Việt Nam.

Các tòa cao ốc đang xây dựng tại Q4 - TPHCM. / RFA PHOTO

Sau hai năm thời gian suy trầm thì cùng các nước Đông Á ngoài Nhật Bản, Việt Nam đã sớm bắt đầu tăng trưởng khá cao và năm 2010 là thời điểm mà Tổng sản phẩm quốc nội đã vượt cái mốc đáng chú ý là đạt 100 tỷ Mỹ kim một năm.

Những kinh tế Việt Nam cũng có nhiều rủi ro rất đáng quan ngại. Qua phần thực hiện của Vũ Hoàng, sau đây là bài về kinh tế Nguyễn Xuân Nghĩa, người có trách nhiệm của Diễn đàn Kinh tế.

Những điểm tích cực

Vũ Hoàng: Xin kính chào ông Nghĩa. Cùng một nhóm các quốc gia Đông Á, Việt Nam đã sớm

ra khỏi nền suy trầm toàn cục hai năm 2008-2009 và đột ngột tăng trưởng khá ngoạn mục là gần 7% mỗi năm.

Nhìn lại thì tình hình trong năm 2010 quả là không đẹp nổi tui. Nhưng vì sao đẹp cuối năm thì đột nhiên mọi người bắt đầu tu vãn ngược vác và ngược lại như rớt cho Việt Nam?

“Cuộc sống người dân từng ngày đi không biết như thế nào quá nặng nề và nền suy trầm như thế lại như u quục gia khác. Đây là một điềm tích cực rất đáng chú ý cho toàn năm 2010. / Ô. Nguyễn Xuân Nghĩa

Nguyễn Xuân Nghĩa: “Thật là khi kinh tế thế giới bắt đầu suy trầm thì đà sa sút của Việt Nam lại không quá nặng vì kinh tế vẫn tăng trưởng hơn 5% vào năm 2009, là năm mà lại tiếp tục bình quân mức đầu người đã vượt cái ngưỡng tâm lý là 1.000 Mỹ kim mỗi năm.

Như như u quục gia khác khi thế kỷ kinh tế toàn cầu bắt đầu đình đốn, Việt Nam cũng ban hành biện pháp kích thích, chủ yếu là tăng chi tiêu để mở rộng đầu tư trong khu vực công và bắt đầu thêm tín dụng vào hệ thống ngân hàng.

Như vậy mà kinh tế sẽ phức tạp hơn và đáng chú ý nhất là sẽ có sự chuyển biến tiêu cực nếu mà có nền nào bù đắp cho đầu máy xuất khẩu vì sẽ có các thủ tục tăng thuế trên thế giới. Nhìn như vậy thì ta thấy là cuộc sống người dân từng ngày đi không biết như thế nào quá nặng nề và nền suy trầm như thế lại như u quục gia khác. Đây là một điềm tích cực rất đáng chú ý cho toàn năm 2010. Tuy nhiên....”

Vũ Hoàng: Khi ông nhắc tới “tuy nhiên”... thì nghĩa là chúng ta phải thấy ra mặt trái của vấn đề khi nền đầu tư quan trọng?

Nguyễn Xuân Nghĩa: “Thật đúng vậy. Thật nhất là khi nhìn vào vực cung thì lại có sự chuyển biến tăng trưởng để nền kinh tế mở rộng đầu tư rất lớn, phải nói là quá lớn, chủ yếu là do tăng chi tiêu chính phủ đổ vào doanh nghiệp nhà nước.

Với hiệu suất năng kém, chi phí ngân sách phải phân bổ tám căn cứ khu vực tư doanh, lạm phát đầu tư yếu là một lãng phí. Kinh tế này sẽ ngân sách thu được, mà là lợi nhuận thu được kém vì phải đầu tư hơn 40% mà chỉ tăng sản lượng đầu tư chỉ 7% thì Việt Nam mất sức cạnh tranh với các nước khác. Đó là một điều đáng lo ngại nếu như nghĩ đến việc cạnh tranh cùng thiên nhiên, dù mục đích là cạnh tranh để thu hút đầu tư nước ngoài.

◻ *Gạo Việt Nam xuất khẩu sang thị trường Philippines. AFP PHOTO.*

Thứ hai là trong năm qua, Việt Nam cũng chính thức nhận được tín dụng do ngân hàng Việt Nam bên ngoài gửi vào, ít ra là tám tỷ đô la, tức là 8% của tổng sản lượng. Nhưng vậy, còn phải tính đến lợi nhuận thu được bởi mức phí đó chứ? Sẽ khiến yếu cho thị trường cho dù đã tăng trưởng 7%, một con số nhỏ.

Thứ ba, nói về đầu tư nước ngoài, thì năm qua, Việt Nam hút một số vốn đầu tư nước ngoài nhưng so với hai năm trước. Lý do không chỉ hoàn toàn cạnh tranh mà còn vì sản phẩm kém và bất ổn của môi trường đầu tư đã đánh sập niềm tin của thiên nhiên.

Những bất ổn

Vũ Hoàng: Nói về những bất ổn đó thì chúng ta thấy là trong tháng cuối năm, các công ty tham gia trái phiếu của Việt Nam đều đánh sập mức tín dụng.

Trái phiếu Việt Nam không là một thứ gì đẹp đẽ mà trở thành "junk bonds" hay gì đó ỉn.

Vì sao kinh tế xê này dể t mể c tăng trể ng ngoể n mể c mà các công ty nhể Moody's hay Standard & Poor's lể i nghi ngờ ?

“VN bể nhể p siêu quá nể ng vì xuể t khể u tăng không mể nh và nhể p khể u thì vể n quá nhiể u để duy trì nhể p để sể n xuể t. Hể u quể là khể i dể trể ngoể i tể cể a VN bể bào mể ng. / Ô. Nguyễn Xuân Nghĩa

Nguyễn Xuân Nghĩa: “Đó là bể t trể c vể cể cể u kinh tế vĩ mô, thể nhể t là sể thiể u quân bình, thể hai là khể năng để i phó quá yể u cể a chính quyể n.

Thiể u quân bình để u tiên là Việt Nam bể bể i chi đáng ngờ i khi tăng chi để để u tể mể t cách tể n kém và vể t vể nhể tôi vể a trình bày. Mể t cân xể ng thể hai là Việt Nam bể nhể p siêu quá nể ng vì xuể t khể u tăng không mể nh và nhể p khể u thì vể n quá nhiể u để duy trì nhể p để sể n xuể t.

Hể u quể là khể i dể trể ngoể i tể cể a Việt Nam bể bào mể ng, nay chể còn có 14 tể đô la để n lể ng thì không thể ể ng phó vể i biể n để ng thể trể ng. Và thể trể ng thể y nhể vể y thì càng sể và gây sể c ép lên để ng bể c, vể i giá tể do đã vể t giá chính thể c tể i 15%.

Kinh tế Việt Nam đang bể rung chuyể n vể ngoể i hể i. Lý do ể đây không phể i là vì Việt Nam để nh tể giá để ng bể c quá cao mà vì cán cân vểng lai bể thiể u hể t ngoể i tể quá nể ng.”

Vũ Hoàng: Ông vể a nhể c để n hai nguyên nhân bể t trể c là sể thiể u cân để i vĩ mô và khể năng để i phó quá yể u cể a chính quyể n. Nhể vể y, tình hình năm 2010 rể t đáng chú ý ể khể năng ể ng phó này?

Nguyễn Xuân Nghĩa: “Lãnh để o Việt Nam chể nhìn vào con sể tăng trể ng sể n xuể t là gể n 7% rể i coi đó là vinh mà không thể y nể i cể c là phể i để u tể hể n 40% sể n lể ng mể i để t con sể ể y. Và vì tể t kiể m nể i để a chể ể khoể ng 30% thì phể i nhể p tể bể n bên ngoài quểng 10% nể a mể i để . Tể c là đi vay thuể c bể để chể y đũa vể i thiên hể ! Cho nên phể i nhìn ra phể m chể t và hiể u năng rể t kém cể a để u tể mà tìm cách cể i thiể n. Đó là chuyể n kém khể năng cể i tể cể cể u 25 năm sau để i mể i.

□ Công trình xây dựng Tòa nhà Bitexco Financial tại TPHCM. RFA PHOTO.

Chuyện thứ hai là khả năng nền kinh tế giá. Việt Nam có "truyền thống" bơm lạm phát cao hơn các lân bang và vì vậy bơm tiền vào đầu năm 2008 thì lãi suất nền suy trầm toàn cầu nên ào ạt bơm tiền kích thích kinh tế, bây giờ lãi suất bơm phát bùng nổ vì giá đã tăng quá hai số.

Khi kinh tế đã rơi vào thối bại thì Việt Nam sẽ còn rơi vào lạm phát nữa. Các cơ quan hữu trách và chính sách tiền tệ đang bơm hàng nghìn tỷ quá khả năng chi phí và nguy cơ lạm phát càng rơi vào giá trị bơm bệnh của đồng bạc khi nền kinh tế rơi vào nguy cơ. Tức là sau khi đã thoát nền suy trầm Việt Nam sẽ phải vì vậy nâng lãi suất và phá giá đồng bạc.

Những bí ẩn

Vũ Hoàng: Hơn nữa, ông có ví von là Việt Nam đi vay thu nợ để chi tiêu khi rơi vào nền kinh tế bơm bơm 10% số lãi suất đầu tư được hơn 40% hầu như có mức tăng trưởng là 7%.

Chuyện đi vay khiến ta liên tục nợ nần trong năm là vớ Vinashin vớ nớ.

Nguyễn Xuân Nghĩa: “Vớ Vinashin chớ là mớ nợ nần của nhiếu sai lầm còn trầm trọng hơn mà ta sẽ còn thấy sau này.

Trước hết là chuyện vay mượn. Gánh nặng công trái, là nợ nần của khu vực công, đã lên tới mức đáng ngại là hơn phân nửa tổng số nợ. Trong số đó, ngoài trái là nợ ngoài quốc tế chỉ mớ 60%. Nói cho dễ hiểu, khi dân Việt Nam sẵn xuýt ra trăm tỉ thì nhà nước đi vay hơn 51 tỉ, trong số đó hơn 31 tỉ là nợ nước ngoài. Đây là mớ nợ đáng chú ý cho năm 2010.

Nguy kớch hơn vậy là, do thiếu hụt kế toán, Việt Nam không tính trong gánh nặng công trái đó các khoản nợ của doanh nghiệp nhà nước, sẽ đi vay nợ là như có nhà nước đứng sau lưng.

Nếu tính cho đúng thì gánh nặng còn cao hơn nhiếu, có thể là 40 tỉ nữa, tức là so với số nợ quốc dân của cả năm trước 100 tỉ, nhà nước đi vay 51 tỉ và còn phải trả nợ cho con em là các doanh nghiệp của nhà nước gần 40 tỉ. Vớ chi là hơn 90 tỉ!

“Việt Nam không tính trong gánh nặng công trái đó các khoản nợ của doanh nghiệp nhà nước, sẽ đi vay nợ là như có nhà nước đứng sau lưng. / Ô. Nguyễn Xuân Nghĩa

Thế rồi đi vay nợ làm gì? Để thực hiện các dự án đầu tư của khu vực công có hiểu năng rút thóp hay để doanh nghiệp nhà nước đốt pháo bông theo kiểu Vinashin thì có phí lý và bất công không? Như ng ai có lỗi trong chuyện vay mượn như kớ vớ tay áo sờ thế này?”

Vũ Hoàng: Tổng kết lại thì đứng sau con số tăng trưởng ngoài mớ là rất nhiếu vớ nớ ủa ám cả năm 2010. Ông kết luận như thế nào?

Nguyễn Xuân Nghĩa: “Cớ thế giới có thiện cảm với Việt Nam và mong ngớ i dân có cuộc sống khá giả hơn như ng chớ mớ thiện u sẽ rút như là để nhớ vớ y mà thôi, nay thế giới bắt công chớ t đớ!

Năm 2010 là năm mà đảng Cộng sản chu n b̄ Đ i h̄ i khóa 11 nên phải thi th̄ tài năng. Tài năng y đã đ̄ c ki m ch̄ ng rành rành - và b̄ th̄ gī i h̄ đ̄ m liên t̄ c - v̄ y mà s̄ th̄ v̄ n ch̄ a th̄ m vào các văn ki n cho Đ i h̄ i đ̄ ng! Nḡ i ta v̄ n vì vụ chuy n trên mây mà không nhìn vào th̄ c t̄ bi đ̄t c̄ a dân chúng.

Đáng l̄ , nḡ i ta nên rút t̄ a bài h̄ c c̄ a năm 2010 đ̄ c̄ i ti n kh̄ năng và c̄ i t̄ l̄ i c̄ ch̄ kinh t̄ , ch̄ m đ̄ t chuy n hoang phí vô l̄ ng là các t̄ p đoàn và t̄ ng công ty nhà n̄ c và gī i phóng s̄ c s̄ n xu t c̄ a t̄ doanh.

N̄ u có ph̄ i d̄ đoán thì qua năm 2011, đ̄ ng Cộng sản s̄ thành m̄ t "đ̄ ng đa nguyên", ḡ m nhi u phe phái tranh giành đ̄ chia chác quy n l̄ i kinh t̄ theo cái ki u phi lý và b̄ t công đó, cho t̄ i khi bùng n̄ kh̄ ng ho ng."

Vũ Hoàng: Xin cảm ̄ n Ông Nguyễn Xuân Nghĩa.